

Tidligere i Tidsskriftet

Herr Redaktør!

Først i 2003 skiftet korrespondansespalten navn og ble hetende «Brev til redaktøren». Selv om språkdrakten er annerledes nå, er det noe umiskjennelig ved valg av tema – enten dateringen var 1949 eller 1973.

Gjengangerne viser seg blant annet i ytringer om mangelfull satsing på forskning, men også uenighet om «alternativ» terapi – som her fra Tidsskriftets 69. årgang:

Medisinsk forskning i Norge

Hr. redaktør.

Når norske læger kommer hjem fra U.S.A., så heter det gjerne ved intervjuet at den medisinske forskning i Norge må få bedre vilkår. Og herom er sikkert alle enige. Det utdeles årlig noe over 100 000 kroner til vitenskapelig arbeidende læger i Norge. Beløpet er langt fra tilstrekkelig til å dekke utgifter til apparatur, teknisk hjelp, oversettelsesarbeider og trykning.

[...] Det er imidlertid én ting som er påfallende. En rekke læger får bidrag til vitenskapelige undersøkelser, uten at en ser noe resultat av disse undersøkelser. En kan selvsagt ikke forlange at det skal skrives sammen med en tidsskriftsartikkel hvis de foretatte undersøkelser ikke viser noe som helst. En må dog kunne forlange at legatstyret får en beretning om hva pengene har vært brukt til. Det er sjelden dette gjøres.

[...] Leser vi igjennom de nordiske medisinske tidsskrifter, ser vi at de fleste norske arbeider er kliniske og få eksperimentelle. De eksperimentelt arbeidende vitenskapsmenn trenger som regel dyrere apparatur og mer teknisk hjelp enn læger som bearbeider klinisk materiale. Det synes derfor rimelig å bevilge større bidrag til dem som arbeider eksperimentelt. Det må være mer rasjonelt å bevilge få og store stipendier enn mange og små. [...]

Oslo, 7. januar 1949 *Otto Jervell.*

Reichs orgonterapi

Hr. redaktør.

I tidsskriftet dykker nr. 23 for 15. november har professor, dr. med. Gabriel Langfeldt i sin artikkel «Psykoterapeutiske fremskritt» ei åtvaring mot underskrivne:

«Men så opplever man altså at en av de autoriserte analytikere (dr. phil. Ola Raknes) låner sitt navn til den Reichske orgonterapi som iallfall ethvert individ med noen medisinsk skolering må forstå er det rene vrøvl. Det er lite betryggende at pasienter skal behandles i årevis hos analytikere som viser sådan mangel på kritikk at de går inn for den Reichske behandling i akkumulatoren.»

Til dette lyt eg be om rom for eit svar, som eg er leid for lyt verta noko lenger enn professor Langfeldts summariske påstand. [...] at orgonterapien er noko «vrøvl» har alt føreåt fått sitt svar i eit brev som sekstan amerikanske medisinarar sende til American Medical Association den 13. april i år. [...] For at ingen skal kunna skulda meg for vilkårleg sitering, lyt eg få taka med heile brevet i omsetjing: [...]

For min part trur eg at desse underskrivane veit betre enn professor Langfeldt kva «ethvert individ med noen medisinsk skoleing må forstå» om orgonterapi, NB når vedkommande har sett seg forsvarleg inn i emnet. Sidan professor Langfeldt, som rimeleg kan vera, legg slik vekt på utgiftene, får eg kanskje lov å opplysa at eg ikkje har ein øre i inntekt på dei akkumulatorane som er i bruk her i landet, berre utlegg og bry. Eg ville ha funne det rimeleg om dei som har hatt godt av dei hadde ytt litegrand til granskningsarbeidet åt Reich, men så lenge bruket av dei enno må reknast å vera på eksperimentstadiet, har det aldri vore tala om noka slik yting.

Oslo, 21. november 1949 *Ola Raknes.*

Det er ikke bare meningsutveksling blant leger som har preget Tidsskriftets korrespondansespalte. Allan Aarflot, som var lektor i videregående skole, var en av dem som hadde antitobakksarbeid som kampsak på 1970-tallet – bl.a. ved innlegg i flere publikasjoner (1).

Leserbrevet vi her siterer fra, stod på trykk for 30 år siden. Samme år ble reklameforbudet innført, ved Lov om vern mot tobakkskader av 9. mars 1973. To år senere kom det advarsler på sigarettpakkene i Norge:



At kvinner oppnår frihet og selvstendighet ved å røyke ett spesielt merke, var budskapet i tobakksreklamer i perioden 1955–75. Det viser studien som Karl Erik Lund presenterte i fjor (Tidsskr Nor Lægeforen 2002; 122: 310–6)

Ufødte forgiftes av mødrenes sigaretter

Herr Redaktør!

Overskriften er *Politikens* og oppslaget er over 5 spalter. Kort fortalt får vi vite at kvinner som røker under svangerskapet forårsaker karbonmonoksydforgiftning av sitt ufødte barn. Barna berøves derved det oksygen som er nødvendig for at de skal utvikle seg best mulig. De kommer til verden med lavere fødselsvekt enn normalt.

[...] En større undersøkelse ledet av Astrup blant svangre kvinner viser en gjennomsnittsvekt av de nyfødte barna hos ikke-røkende mødre på 3 225 g og hos røkende mødre en gjennomsnittsvekt på 2 990 g.

De røkende mødre hadde gjennomsnittlig dobbelt så meget karbonmonoksyd i blodet som de ikke-røkende. Jo mer mødrene røykte, desto mindre barn fikk de.

Disse resultatene er nå offentliggjort også i det engelske legetidsskriftet *Lancet*. Det bør være en meget aktuell oppgave for NRK Fjernsynet å gjøre disse fakta kjent for norske hjem. Vi vet i dag meget om tobakkens aggressive skadevirkninger på sentrale organer i den voksne organisme, både blant aktive og passive røkere. Også de mest forsvarsløse av alle skapninger, det ufødte barn i mors liv, påføres skader gjennom morens blod når hun puster inn røk.

[...] Alvoret i situasjonen gjør det nødvendig med et omfattende og utvetydig opplysningsarbeid. Vi vil oppfordre NRK-Fjernsynet å ta saken opp snarest.

Oslo, 16. januar 1973 *Allan Aarflot.*

Litteratur

1. Aarflot A. Røykdemokrati på arbeidsplassen. *Sykepleien* 1979; 66: 27–8.

Artikler som refereres finnes i fulltekst på www.tidsskriftet.no – velg Tidligere i Tidsskriftet fra menyen på venstre side. Spalten redigeres av Kari Ronge.